

KYMPPI 10

**NUO
MAINIOT MIEHET
VÄRIKKÄISSÄ
VARJOISSAAN**
sivut 23-25

**REIJO PYNNÖNEN
TIKANHEITON
SUOMEN
MESTARIKSI**
sivut 3-5

TYÖN LOMASSA 8-9 ■ 1968

TERVEISIÄ SÄÄSTÖPANKILTA

Hämeen
Työväen
Säästöpankki

TEKSTI: RISTO PYLKKÄNEN ■ KUVAT: MATTI SELÄNNE A.R.P.S.

nuo

mainiot miehet

värikkäissä varjoissaan

23-vuotias Harri Toivonen – "Kitu" – on Tampereen Laskuvarjokerhon hyppymestari ja seuran jatkokouluttaja. Ensimmäiset hyppynsä hän hyppäsi neljä vuotta sitten suorittaessaan varusmiespalveluaan laskuvarjojääkärinä. Tällä hetkellä Toivosella on hyppyjä takanaan noin 500 ja parhaillaan hän on Suomen edustajana

Itävallassa laskuvarjohyppääjien MM-kisoissa. Ensimmäisen kerran Toivonen oli mukana maamme MM-joukkueessa jo 1966. Pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa, joita on järjestetty vasta kahdesti (1967 ja 1968), hän on molemmilla kerroilla tullut toiseksi tyylilyhyissä. Yhteispisteissä hän sijoittui tänä vuonna neljänneksi. ▶

mainiot miehet (jatkoa)

■ Pieni lentokone, jonka ovi on nostettu pois saranoiltaan, kiertele lentokentän yläpuolella. Kolme viidestä koneesta olijasta tarkastelee vaivihkaa toisiaan. He ovat kaikki ensimmäistä kertaa mukana "keikalla", heillä on kaikilla ensimmäinen laskuvarjohyppy edessään. Koneen korkeus on 600 metriä, lähestytään hypypaikkaa. Hyppymestari tarkastelee vielä kerran maastoa ja viittaa sitten ensimmäisen hyppääjän koneen ovelle. Suojalasien takaa on hyppääjän kasvopiirteitä vaikea erottaa. Lentäjä pienentää moottorin kierroksia, hyppääjä astuu koneen ulkopuolelle ja pitää taustasta kiinni. Vielä hetkinen jännittynyttä odottelua, sitten hyppymestari napauttaa hyppääjää olkapäälle ja huutaa: "Saat mennä!" Aavistuksen verran epärointiä, sitten irroittautuminen ja oikean asennon haparoiva tapailu ilmassa. Tuuli humauttaa kasvoihin, hyppääjän mielessä vilahdaa kuvitelma varjosta, joka ei avaudukaan, ja samassa olkapäissä jo tuntuu kevyt nykäisy. Laskuvarjo on auki, ensimmäinen laskuvarjohyppy on tosiasia.

Suunnilleen tällaisen elämyksen kokevat maassamme vuosittain useat sadat aloittelevat laskuvarjohyppää-

jät. Etukäteen se jännittää, mutta jälkeensä sille nauretaan: "Eihän se mitään ollut!"

Usein ovat näitä mielikuvia paljon mahtavammat kuitenkin ne mielikuvat, jotka pyörivät tätä urheilua lentokentän laidalta katselevien mielessä. Siitäkin huolimatta, että jokaisella meistä on mahdollisuus päästä laskuvarjohyppääjäksi, sillä uusi urheilumuoto tekee vankasti tuloaan Suomeen.

Pakkolaukaisuhypyistä se alkaa

Laskuvarjohyppääjäksi on jokaisella 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä mahdollisuus päästä. Hänen tulee ainoastaan hyväksytyksi selviytyä tavallisen lääkärintarkastuskaavakkeen mukaisesta lääkärintarkastuksesta, minkä lisäksi alle 21-vuotiaat tarvitsevat holhoojansa suostumuksen. Esimerkiksi silmälasit eivät siis ole häiritseviä siviilihypyissä, päinvastoin; useilla hyppääjillä on omat silmälasit suojalasien alla, jotta he tarkoin pystyvät näkemään laskeutumispäikän ja maaliristin.

Hyppääjäksi ei kuitenkaan kukaan pääse aivan suoraan. Laskuvarjokerhon järjestämät alkeiskurssit kestävät tavallisesti kuukauden verran,

ja tällainen kurssi on pakollinen jokaiselle uudelle hyppääjälle. Ennen ensimmäistä hyppyä on aloittelijan lisäksi selviydyttävä kolmesta kokeesta: teoriakokeesta, joka pidetään kurssin luentojen pohjalta, kaatumiskokeesta, jonka tarkastaa hyppymestari harjoitusten jälkeen, ja lopuksi jokaisen hyppääjän on osattava itse pakata oma varjonsa. Kaikki nämä vaatimukset käydään kurssin aikana läpi moneen kertaan, joten kokeista selviytyminen ei tuota vaikeuksia asiaan innostuneelle.

Aloittelevan hyppääjän ei myöskään tarvitse huolehtia varjon avautumisesta, sillä hänen ei yksinkertaisesti anneta hypätä muulla tavalla kuin ns. pakkolaukaisijaa käyttäen. Tällöin koneeseen kiinnitetty "napanuora" automaattisesti aukaisee varjon hyppääjän ehdittyä pudota noin viisi metriä. Vasta useiden pakkolaukaisuhyppejen jälkeen

voi hyppymestari antaa hyppääjälle luvan hypätä ensimmäisen itselaukaisuhypyn.

Laskuvarjo on hyvin yksinkertainen

Hyvin monimutkaiselta vaikuttava laskuvarjo on periaatteessa kuitenkin sangen yksinkertainen. Varjon pääosat ovat kupu, valjaat ja punokset. Näistä valjaat ovat laskuvarjon se osa, joilla varjo kiinnitetään hyppääjään. Tätä kiinnitystä ei yleensä yksin kukaan pysty tekemään, vaan tällöin on aina syytä pyytää tovereita auttamaan. Viimeksi vielä hyppymestari tarkastaa, että valjaat ovat oikein päällä.

Laskuvarjon näyttävin osa on tietysti kupu, jonka pinta-ala vaihtelee tavallisimmin 60–80 m²:iin. Kupu on jaettu yhtä moneen kertaan kuin varjossa on punoksia. Punokset yhdistävät valjaat kupuun ja punoksien yläpäättävät päättyvät ku-

vun jokaisen kaistan alakulmaan. Kuvun malli vaihtelee täysin umpinuisesta hyvinkin rikkiinuiselta vaikuttavaan. Kuitenkin varjoa on sitä helpompi ohjata mitä enemmän siinä on aukkoja. Säätämällä niimitään varjon asentoa hyppääjä saa tuulen puhaltamaan eri tavalla varjon aukkojen kautta ja siten hän ohjaa varjoaan eri suuntiin tai muuttaa sen putoamisnopeutta.

Laskuvarjon pakkaaminen on niin monimutkainen työ, että sen täydellistä hallitsemista ei aivan heti opi kukaan. Varmuuden vuoksi tarkastaa hyppymestari varjon kolmessa eri vaiheessa pakkauksen aikana, jotta yksikään punos ei olisi väärässä kohdassa varjon auetessa eikä saisi aikaan vajoatamista varjoa.

Tarkkuus ja tyyl - kaksi kilpailulajia
 Varsinaisia kilpailulajeja on laskuvarjoureilussa kaksi, nimittäin

tarkkuus- ja tyylilyhyppy. Tarkkuushyppyssä hyppääjä yrittää päästä mahdollisimman lähelle maaliristin keskustaa, joka on noin 10 senttimetriä halkaisijaltaan oleva "lätkä". Hyppääjän ensimmäisestä kosketuskohdasta maahan lasketaan etäisyys tähän merkkiin senttimetreinä ja kilpailuhyppyjen (tavallisesti neljän) yhteenlaskettu pituus ratkaisee voittajan. Taitavien laskuvarjohyppääjien tarkkuus maaliristiin on ihmeteltävä, sillä varsin usein satuu, että 1000 metrin korkeudesta aloitettu hyppy päättyy juuri keskelle ristiä eli "nolla-nollaan". Voittajan tulos ei ole juuri koskaan muutamaa metriä suurempi. Esimerkiksi vuoden 1966 MM-kilpailujen voittaja hyppäsi kolme kertaa keskelle merkkiä ja 34 senttimetrin yhteistuloksella hypännyt (kolme hyppyä) sijoittui samoissa kilpailuissa vasta neljännelle sijalle.

Toinen kilpailulaji on tyylilyhyppy, joissa vapaan pudotuksen aikana on tehtävä erilaisia liikesarjoja kuten voltit eteen- ja taaksepäin, sivukierreet jne. mahdollisimman nopeasti ja hyväksytysti. Virheistä annetaan sakkosekunteja ja nopeimman yhteisajan saanut on voittaja.

Ulkomailla on lisäksi kokeiltu erilaisia viestihyppyjä, joissa esimerkiksi neljän miehen joukkue hyppää yhtä aikaa ja vaihtaa vapaan pudotuksen aikana ilmassa tietynvärisiä kapuloita keskenään. Tätä kilpailumuotoa ei kuitenkaan Suomessa ole vielä kokeiltu.

Suomalaiset kärjessä Pohjolassa

Pohjoismaisissa laskuvarjomestaruuskilpailuissa, joita toistaiseksi on pidetty vasta kahdesti, ovat suomalaiset olleet aivan omaa luokkaansa voittaneen niin henkilökohtaiset kilpailut kuin joukkuemestaruudetkin.

Vaikka laskuvarjoureilu onkin vielä sangen nuori urheilulaji maassamme, on se vielä nuorempi esimerkiksi Ruotsissa, joten suomalaisten hyvä menestys selittyy harjoitteluaikojen pituudesta. Laskuvarjoureilun yleistyessä tultaneen Pohjoismaissa-kin pikku hiljaa saavuttamaan suomalaisten taso, joten etumatkan ylläpitämisestä on pidettävä huolta.

Maailman kärkeen on suomalaisilla kuitenkin vielä pitkä matka. Maailmanmestaruuskilpailuissa ovat vuodesta toiseen olleet kärkitiloilla itäblokin hyppääjät ja toisaalta amerikkalaiset, jotka molemmat ovat harrastaneet tätä urheilumuotoa lähes kansanurheilunomaisesti vuosikymmeniä. Niinä MM-kisoihin meitäkin lähtenyt joukkue haluaa etupäässä vain saada oppia, jotta joskus tulevaisuudessa ehkä pystyttäisiin saavuttamaan maailman kärkihypääjiä.